

РЕШЕНИЕ

№ 75

гр. ХАСКОВО, 06.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ХАСКОВО, I-ВИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: МИЛЕНА Д. ДЕЧЕВА
Членове: ГЕОРГИ Г. ГЕОРГИЕВ
 ГЕОРГИ К. МИЛКОТЕВ

при участието на секретаря Д. Г. П.
като разгледа докладваното от МИЛЕНА Д. ДЕЧЕВА Въззивно гражданско дело № 20245600500061 по описа за 2024 година

Производството е въззивно по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С Решение №718/21.11.2023г., постановено по гр.д.№317/2023г. Районен съд-Хасково:ПРИЕМА ЗА УСТАНОВЕНО, в отношенията между М. А. А.,ЕГН *****, с адрес: гр.***, съдебен адрес: гр.Пловдив, бул.“Пещерско шосе“ № 81, ет.3, ап.Б, адв. Д. В. М. от АК - Пловдив и “СИТИ КЕШ“ ООД, ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление: гр.София, район Средец, ул.“Славянска“ № 29, ет.7, представлявано от Н.П.П., че клаузата за неустойка в размер на 1356,90 лева, обективизирана в чл.6.6 в Договор за паричен заем Кредирект № *** г., сключен между М. А. А. и “СИТИ КЕШ“ ООД, е нищожна на основание чл. 26, ал. 1 ЗЗД, вр.с чл. 143, ал.1 и чл.146 ал.1 ЗЗП, както и поради нарушение на чл.19 ал.4 ЗПК, вр.с чл.21 ал.1 ЗПК; ОТХВЪРЛЯ предявените от “СИТИ КЕШ“ ООД, ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление: гр.София, район Средец, ул.“Славянска“ № 29, ет.7, представлявано от Н.П.П. против М. А. А., ЕГН *****, с адрес: гр.***, съдебен адрес: гр.Пловдив, бул.“Пещерско шосе“ № 81, ет.3, ап.Б, адв. Д. В. М. от АК – Пловдив, обективно съединени иски за заплащане на сумата от 2303,10 лв., представляваща сбор от непогасена главница от 2000 лева и възнаградителна лихва от 303,10 лева, за периода от 20.01.2022 г. до 20.06.2022 г., по договор за кредит Кредирект № ***г., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на подаване на насрещната искова молба – 22.03.2023 г., до окончателното ѝ изплащане; ОСЪЖДА “СИТИ

КЕШ“ ООД, ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление: гр.София, район Средец, ул.“Славянска“ № 29, ет.7, представлявано от Н.П.П., на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, да заплати на М. А. А., ЕГН *****, с адрес: гр.***, съдебен адрес: гр.Пловдив, бул.“Пещерско шосе“ № 81, ет.3, ап.Б, адв. Д. В. М. от АК - Пловдив, сумата от 55,00 лева, представляваща направени по делото разноси; ОСЪЖДА “СИТИ КЕШ“ ООД, ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление: гр.София, район Средец, ул.“Славянска“ № 29, ет.7, представлявано от Н.П.П. да заплати на адв. Д. В. М., ЕГН *****, с адрес на кантората - гр.Пловдив, бул.“Пещерско шосе“ № 81, ет.3, ап.Б, сумата от общо 1159,19 лева, представляваща дължимо адвокатско възнаграждение по делото

Недоволен от така постановеното решение е останал въззивникът “СИТИ КЕШ“ ООД, ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление: гр.София, район Средец, ул.“Славянска“ № 29, ет.7, който чрез пълномощника си го обжалва с оплаквания за неправилност.Твърди се,че договора за паричен заем № *** не е нищожен, поради което и неправилно е отхвърлена насрещната искова претенция за сумата от 2 303,10лв., представляваща сбор от главница и възнаградителна лихва. Излага съображение, че нищожността на отделни части на договора не влече нищожност на целия договор, както и че възнаградителната лихва била дължима. Счита, че с оглед представените по делото доказателства вземанията предмет на насрещните икове следва да бъдат уважени в тяхната цялост. Претендира от въззивната инстанция да отмени обжалваното решение на РС-Хасково и вместо него да постанови ново по съществото на спора, с което да обяви договора за паричен заем за действителен и да осъди ищеца по първоначалния иск да заплати общата сума от 2 303,10лв., представляваща сбор от дължимата главница и възнаградителна лихва. Претендира и присъждане на разноси по делото.

В срока по чл.263 от ГПК е депозиран писмен отговор от въззиваемия М. А. А., който чрез пълномощника си оспорва жалбата и излага доводи за нейната неоснователност. Прави искане въззивната инстанция да потвърди обжалваното решение на РС-Хасково. Претендира присъждане на разноси за въззивната инстанция.

Хасковският окръжен съд след преценка доводите на страните и обсъждане на събраните по делото доказателства, поотделно и взети в тяхната съвкупност, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Не е спорно по делото, а и от представените писмени доказателства се установява, че между страните е сключен Договор за паричен заем Кредирект № *** г. Съгласно чл.3 от Договор № *** г., ищецът трябва да върне сума по кредита от 2303,10 лева, при сума на получаване 2000 лева, при ГПР 48.51 %, годишен лихвен процент- 40.05%, при срок на кредита от 6 месеца. В чл.6.5 в Договора е предвидено, че заемателят се задължава в срок от три дни, считано от усвояването на заеманата сума да предостави обезпечение, по начина и реда, и отговарящо на условията на чл.33, ал.1 от Общите условия: поръчител или банкова гаранция (поне едно от изброените), а в чл.6.6 е предвидено, че при неизпълнение на чл.6.5, заемателят дължи на заемотателя неустойка в размер на 1 356,90 лева.

От представеното от ищеца по първоначалния иск извлечение за извършените и

предстоящи плащания по договор за паричен заем №*** г. е видно, че платената към 03.01.2023 г. сума по договора е 610 лева и остатък до края на кредита – 3861,93 лева.

От заключението на назначената съдебно-счетоводна експертиза, не оспорено от страните, се установява, че в случай, че в процесния Договор за паричен заем Кредирект № *** г. не е включена неустойката за непредставено обезпечение съгласно чл.6.6 от договора и дължимите се допълнителни разходи и такси съгласно „Тарифата на заемодателя, със сумата в размер на 610лв., постъпила по банковата сметка на „Сити Кеш“ООД на дата 23.08.2022г. се покриват задължения по следните пера, а именно: 200,25лв.-договорна лихва по вноски с падеж 20.01.2022г.; 21.02.2021г. и 21.03.2021г. и 409,75лв. главница по вноската с падеж 21.03.2022г./частично погасяване. В този случай размерът на непогасения остатък, формиран като чиста стойност на кредита възлиза на сумата от **1 590,25лв.-главница** /2000лв.-409,75лв./ и 102,85лв.-договорна лихва/303,10лв.-200,25лв./.

Предвид създадената между страните облигационна обвързаност съдът счита, че ответникът има качеството потребител по смисъла на § 13 ЗЗП, на когото е предоставен потребителски кредит. Процесния договор за заем е сключен при общи условия, поради което съдът следва служебно да следи за наличието на клаузи, които противоречат на императивни разпоредби на закона или го заобикалят и в този смисъл се явяват ищожни – чл. 26, ал. 1, пр. 1 и пр. 2 от ЗЗД.

В тази връзка правилно и в съответствие с изискванията на материалния закон първоинстанционният съд е приел, че уговореното в чл.6.6 от Договор за паричен заем Кредирект № *** г., според който се дължи неустойка в размер на 1356,90 лв., при неосигуряване от страна на кредитополучателя на обезпечение, а именно на поръчител, който да отговаря едновременно на посочените в чл. 33, ал.1, т.1 от Общите условия или безусловна банкова гаранция, се намира в пряко противоречие с преследваната цел на транспонираната в ЗПК директива. Това вземане, макар и наречено неустойка няма характера на такава, тъй като видно от клаузите в договора и размера му - 1356,90 лв. при главница от 2000 лв., няма типичните за неустойка обезпечителна и обезщетителна функции. Налице е и заобикаляне на закона- чл. 33, ал. 1 ЗПК, който предвижда, че при забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата. С процесната клауза за неустойка в полза на кредитора се уговаря още едно допълнително обезщетение за неизпълнението на акцесорно задължение – неадекватно обезпечение, от което обаче не произтичат вреди. Подобна неустойка всъщност обезпечава вредите от това, че вземането няма да може да бъде събрано от длъжника, но именно тези вреди се обезщетяват и чрез мораторната лихва по чл. 33, ал. 1 ЗПК. Подобно кумулиране на неустойка за забава с мораторна лихва е недопустимо и в този смисъл съдебната практика е константна. Такава неустойка, дори и същата да е валидна, няма да се дължи и на основание чл. 83, ал. 1 ЗЗД. В случая, в чл.6.6 от договора, макар формално да е уговорена неустойка за неизпълнение за задължение на кредитополучателя, то фактически се дължи не неустойка, а договорна лихва, представляваща допълнителна печалба на кредитора. При тези трудно изпълними условия и предвид размера ѝ от 1356,90 лв./при главница от 2000 лева/ очевидно

неустойката излиза извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и наказателна функции и се превръща само в средство за обогатяването на кредитора и води до скрито оскъпяване на кредита. Тя противоречи на справедливостта и еквивалентността на престациите, съответно на добрите нрави, тъй като реално е договорена допълнителна договорна лихва, която се плаща от длъжника и е печалба за кредитора. Ето защо и лихвения процент по договора няма да е 40,05%, а много по-голямо число, тъй като в него следва да се включи и неустойката в размер на 1 356,90лв. Доколкото неустойката е възнаградителна лихва, същата следва да бъде включена и в ГПР, поради което последния би нараснал допълнително от 48,51%. Налице е нарушение чл.11 ал.1 т.10 от ЗПК, както и на чл.19 ал.4 от ЗПК. Тъй като договорената между страните неустоечна клауза противоречи на императивни разпоредби на ЗПК, следва да се приложи чл.21 ал.1 от същия закон и да се приеме, че тази клауза е нищожна, поради което предявеният иск с правно основание чл.26 ал.1 от ЗЗД за прогласяване на нищожност на клаузата, предвидена в чл.6.6 в Договор за паричен заем Кредирект № *** г., предвиждаща заплащане на неустойка в размер на 1356,90 лв. като основателен, правилно е бил уважен от първоинстанционния съд.

По предявените насрещни иски по чл.211, ал.1, във вр. с чл.79, ал.1, вр. чл.240, ал. 1 и ал.2 ЗЗД, вр. чл.9 ЗПК следва да се отбележи, че основателността им е обусловена от разглеждане на възражението на ответника за недействителност на договора на основание чл. 22 ЗПК. Доколкото се касае за правоотношение произтичащо от договор за потребителски кредит следва да се извърши преценка на съдържанието на целия договор за съответствие с разпоредбите на ЗПК. Съгласно чл. 22 ЗПК, когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1 т. 7- 12 и т. 20, чл. 12, ал. 1, т. 7- 9 от ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен и липсата на всяко едно от тези императивни изисквания води до настъпването на тази недействителност. В този ред на мисли настоящият съдебен състав обаче не споделя доводите на районния съд, че главницата не може да бъде установена за дължима в настоящото производство, тъй като би се стигнало до подмяна основанието на вземането.

При недействителност на договора, съгласно разпоредбата на чл. 23 ЗПК, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. Ако тази недействителност се установи в производство по предявен иск по ЗЗД, съдът следва да установи с решението си дължимата сума по приетия за недействителен договор за потребителски кредит, доколкото ЗПК е специален закон по отношение на ЗЗД и в цитираната разпоредба на чл. 23 ЗПК е предвидено задължението на потребителя за връщане на чистата сума по кредита. Това следва от характеристиката на договора за потребителски кредит и задължението за периодичност за връщането на сумата. Ако се приеме, че установяването на дължимостта на чистата сума по получения кредит и осъждането на потребителя за нейното връщане следва да се извърши в отделно производство, по предявен иск с правно основание чл. 55 ЗЗД, то би се достигнало до неоснователно обогатяване за потребителя, предвид изискуемостта на вземането по недействителен договор. Това би противоречало на принципа за недопускане на

неоснователно обогатяване, в какъвто смисъл е и въвеждането на разпоредбата на чл. 23 ЗПК в специалния ЗПК.

По делото е установено, че е ответникът е платил сума в общ размер на 610 лв., с която според заключението на назначената съдебно икономическа експертиза се покриват задължения по следните пера: 202,25лв.-договорна лихва по вноски с падеж 20.10.2022г., 21.02.2022г. и 21.03.2022г. и 409, 75лв. главница по вноски с падеж 21.03.2022г./частично погасяване/. Размерът на непогасения остатък, формиран като чиста стойност по кредит Кредирект №***г. възлиза на **1 590,25лв.**-главница /2000лв. – 409,75лв./ и 102,85лв. договорна лихва /303,10лв.-200,25лв./. С посочената сума от 610лв. е погасена част от чистата сума по кредита в общ размер на 2 000лв., поради което за сумата от **1590,25лв.**, за която е отхвърлен предявения насрещен иск решението на РС-Хасково ще следва да се отмени като неправилно и вместо него да се постанови ново по съществото на спора, в което ответникът по насрещния иск да бъде осъден да заплати на ищцовото дружество главница по процесния договор за кредит 1 590,25лв., ведно със законна лихва, считано от датата на предявяване на насрещния иск 22.03.2023г. до окончателното изплащане на сумата. Ще следва да се отмени решението и в частта, в която е определено възнаграждението на адв. Д. В. М., което следва да му се заплати от ответното дружество, като размера на това възнаграждение се съобрази с уважената част на исковата претенция по насрещния иск. Т.е. определеното му адвокатско възнаграждение за първоинстанционното производство следва да се редуцира до сумата от **1053,14лв.** В останалата обжалвана част решението като валидно, допустимо и правилно ще следва да бъде потвърдено от въззивната инстанция.

За настоящето производство въззивникът ще следва да бъде осъден да заплати на процесуалния представител на въззиваемата страна- адв.Д. В. М. сумата в размер на **400лв.** с включен ДДС, на основание чл.38 ал.2 вр. ал.1 т.2 от Закона за адвокатурата, във връзка с чл.9 ал.1 от Наредба №1/09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Така определеното възнаграждение на адвоката е съобразено с фактическата и правна сложност на делото и обстоятелството, че същият не е участвал в проведеното пред въззивната инстанция съдебно заседание, а е изготвил само писмен отговор на подадената въззивна жалба и е депозирал писмено становище по съществото на спора.

Предвид изхода от спора ответникът по насрещния иск ще следва да бъде осъден да заплати на ищеца по този иск направените по делото разноски в размер на общо **740,80лв.** съобразен със списъка на разноските по чл.80 от ГПК.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение №718/21.11.2023г., постановено по гр.д.№317/2023г. на Районен съд-Хасково, в частта, в която е отхвърлен предявения от “Сити Кеш“ ООД, ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление: гр.София, район Средец, ул.“Славянска“ №

29, ет.7, представлявано от Н.П.П. против М. А. А., ЕГН *****, с адрес: гр.***, съдебен адрес: гр.Пловдив, бул.“Пещерско шосе“ № 81, ет.3, ап.Б, адв. Д. В. М. от АК – Пловдив, иск за заплащане на сумата от 1 590,25лв.-главница по договор за кредит Кредирект № ***, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на подаване на насрещната искова молба – 22.03.2023 г., до окончателното ѝ изплащане и в частта, в която “Сити Кеш“ ООД, ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление: гр.София, район Средец, ул.“Славянска“ № 29, ет.7, представлявано от Н.П.П. е осъден да заплати на адв. Д. В. М., ЕГН *****, с адрес на кантората - гр.Пловдив, бул.“Пещерско шосе“ № 81, ет.3, ап.Б, сумата от общо 1159,19 лева, представляваща дължимо адвокатско възнаграждение по делото, вместо което ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА М. А. А., ЕГН *****, с адрес: гр.***, съдебен адрес: гр.Пловдив, бул.“Пещерско шосе“ № 81, ет.3, ап.Б, адв. Д. В. М. от АК – Пловдив да заплати на “Сити Кеш“ ООД, ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление: гр.София, район Средец, ул.“Славянска“ № 29, ет.7, представлявано от Н.П.П., по предявения насрещен иск, сумата от **1 590,25лв.**-главница по договор за кредит Кредирект №***, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на подаване на насрещната искова молба – 22.03.2023 г., до окончателното ѝ изплащане, както и направените по делото разноски в общ размер на **740,80лв.** съобразен със списъка на разноските по чл.80 от ГПК.

ОСЪЖДА “Сити Кеш“ ООД, ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление: гр.София, район Средец, ул.“Славянска“ № 29, ет.7, представлявано от Н.П.П., на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, да заплати на адв. Д. В. М., ЕГН *****, с адрес на кантората - гр.Пловдив, бул.“Пещерско шосе“ № 81, ет.3, ап.Б, сумата от общо **1453,14лв.** с ДДС-адвокатско възнаграждение за двете инстанции, определено на основание чл.38 ал.2 вр. ал.1 т.2 от ЗА вр. Наредба №1/09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

ПОТВЪРЖДАВА решението в останалата обжалвана част.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____